

Verslag en follow-up

Climate Campus Connects 12 december 2023

Groep (1) Burgerparticipatie & sociale innovatie en (2) Klimaatbewust gedrag

KENNISVRAGEN 12 DECEMBER 2023

De thema's waarmee de onderstaande deelnemers aan het werk zijn gegaan waren: Burgerparticipatie en sociale innovatie & Klimaatbewust gedrag.

Deelnemers:

- Maaïke Andringa, Windesheim programmaleider duurzaamheid, m.andringa@windesheim.nl
- Edith Camerik, Climate Campus / Gemeente Zwolle
- Igor ter Halle, Windesheim multidisciplinair programma, phj.ter.halle@windesheim.nl
- Hans de Jong, Nooterhof, voorheen waterschap, klimaatdocent IVN, klimaatambassadeur NMO, hansdejongjf@gmail.com
- Cor de Koning, directeur onderwijs en ondernemerschap Cibap, c.dekoning@cibap.nl,
- Gertjan van Stam, Windesheim, lectoraat netwerken in circulaire economie, gedrag. gertjan@vanstam.net
- Jacqueline Stil, Zwolse Omroep, jacqueline.stil@gmail.com
- Bertrand Weegenaar, docent Windesheim, Open Windesheim, b.w.weegenaar@windesheim.nl
- Annemiek Wiegman, Team Klimaat Actief (TKA), gemeente Zwolle

Het verzoek was om tijdens de brainstorm de onderstaande vragen te beantwoorden:

- Welke kennisvragen gaan jullie mee aan het werk?
- Wie hebben zich hiervoor gemeld?
- Wat is eruit gekomen?
- Wat wordt de follow-up?

Het begon met de vraag aan de deelnemers:

Noteer per thema 1 kennisvraag waar je anderen voor nodig hebt en waarmee het uitzoeken naar het antwoord kan bijdragen om klimaatadaptatie te versnellen

De onderstaande vragen werden gestickerd:

Participatie

- Aan welke sociale innovatie hebben inwoners iets?
- Met wie kunnen we hiermee bezig?
- Hoe schalen we pilots op?
- → gaat over samenleving. Om burgerparticipatie te vergroten. Hoe kunnen we zaken versnellen. Waar zitten bewoners op te wachten. Hoe kan je een slag maken om innovatie verder te brengen?
- Hoe creëer je community's?
- Hoe brengen wij urgentie onder de aandacht bij burgers, studenten bestuurders?

Gedrag

- Wat zijn belemmering en motivatoren om goed gedrag te vertonen?
- Hoe vertaalt ons watersuccesverhaal zich als inspiratie in de huidige urgentie, en van wie, welke autoriteit is dat verhaal (wie beheert het succesverhaal)?
- Doemscenario's of plezierige mogelijkheden en hoe communiceren we dat?
- Omgaan met weerstand?
- Hoe kan je als burger 'effect van mijn handelen' ervaren?
- Hoe maak je duidelijk dat jouw bijdrage ertoe doet?
- Waar vinden wij (Windesheim) onze studenten informatie over klimaatbestendigheid?
- Hoe maak ik slimme klimaatkeuzes?
- Hoe creëren we een cultuur van klimaatverandering, mitigatie in schoolorganisatie en politiek?

GROEP 1 heeft zich gebogen over de vraag:

Hoe vertaalt ons watersuccesverhaal zich als inspiratie in de huidige urgentie? En van wie, welke autoriteit is dat verhaal (wie beheert het succesverhaal)?

De deelnemers die zich voor deze vraag gemeld hebben zijn:

Maike Andringa (Windesheim), **Edith Camerik**, Climate Campus, gemeente Zwolle, **Hans de Jong** (IVN), **Gertjan van Stam** (Windesheim), **Bertrand Weegenaar** (Windesheim)

Verkenning kennisvraag

- Van wie is het verhaal? Autoriteit blijft bestaan. Als er een goed verhaal vanuit een autoriteit komt, kan dat inwoners motiveren om in actie te komen. Voor burgers is dit belangrijk. Wetenschap staat ver van burgers. Willem Alexander heeft het thema watermanagement van mensen gemaakt.
- Het verhaal begint bij het waterschap en hoe dat ooit begonnen is als een initiatief van mensen die elkaar nodig hadden om te leven met water. Willem Alexander is de wereld overgetrokken om ons verhaal te vertellen. Het systeem komt oorspronkelijk uit de bevolking, het waterschap is ontstaan uit de gemeenschap. Voor water is dit zo gegroeid. Maar voor klimaat is er niet zo'n bron. Wie gaat dat verhaal vertellen? Klimaatadaptatie is aanpassen aan water en droogte en hitte.
- In het buitenland was men vooral geïnteresseerd in hoe je het organiseert en waar geld vandaan komt. In Nederland maakt niemand zich zorgen terwijl Nederland onder de zeespiegel ligt.
- Er is een hoopvol verhaal nodig, een succesverhaal dat door een autoriteit als Willem Alexander gedragen wordt, zodat mensen daar achteraan kunnen lopen. WA heeft het waterverhaal laagdrempelig gemaakt. Dit is ook voor klimaatadaptatie nodig. In 2024 is het voor deze regio interessant om ook het thema hitte erbij te pakken.
- Er is een autoriteit nodig die ons gerust stelt en handvatten biedt ook voor van andere weersextremen (hitte)
- Met inwoners gaan praten die hoogwater aan den lijve hebben ondervonden of waar het door families heen verteld wordt (Assendorp).
- Water lijkt inmiddels te beklijven. Nu heeft Hitte aandacht nodig. Hitteoverlast speelt vooral bij oudere en kwetsbare mensen. Die groepen ondervinden het meeste last.
- Hitte is voor ons een nieuw fenomeen.

- Een goede autoriteit haalt alle verhalen bij elkaar en verbindt ze.
- Thema: het wordt droger én ook natter. Er valt vaker en heviger regen. Dit hebben we onlangs in Limburg gehad. Dit gaat binnen 10 jaar nog een keer gebeuren.

Geopperde ideeën:

>> *Windesheim, Maaike Andringa wil met studenten en gemeente op studiereis naar zuid Spanje om te leren hoe ze daar om gaan met hitte. Hittegezant meenemen. Maaike wil als spil in onderwijs fungeren.*

>> *Windesheim, Gertjan Stam wil uitwerken welke vervolgstappen we kunnen maken om hier nieuwe kennis op te ontwikkelen.*

Aanzet tot een aanpak

Titel:

Het Nederlandse succesverhaal over water begrijpen en verkennen of we het kunnen toepassen op hitte.

Omschrijf het probleem of knelpunt

Het doemscenario verhaal motiveert niet. Er zijn volop positieve verhalen. Die moeten worden uitgedragen door een autoriteit.

Welke onderzoeksvragen zijn er

- Kan de autoriteit er een rol in spelen in het uitdragen van het positieve verhaal? Een autoriteit moet zich hiervoor uitspreken, zodat we ergens trots op kunnen worden.
- Hoe kunnen inwoners hier een rol in krijgen en hoe gaan we inwoners motiveren Een mooi voorbeeld van inwoners die een belangrijke rol hebben in de verdediging van Kampen bij hoog water, is de [Hoogwaterbrigade in Kampen](#). Dit zijn 270(!) vrijwilligers die worden opgeroepen bij hoog water. De vrijwilligers zetten zich allemaal in om de mobiele waterkering te helpen sluiten. De beloning is behalve een vergoeding, de gehaktbal die ze na afloop samen nuttigen.
- Kunnen we soortgelijk aan de hoogwaterbrigade een bombrigade oprichten, o.i.d?
- Hoe herkennen we de rol van autoriteit in het nieuwe verhaal?

Wie zijn de deelnemers en welke partners moeten hierbij aansluiten

- Overheid
- Kennisinstellingen
- Instituten (waterschap Drents Overijsselse Delta)
- Media (lokale radio)
- Inwoners (via intermediair zoals wijkregisseur, wijkinitiatieven, Team Klimaat Actief)

Kan je dit in de tijd uitzetten in een stappenplan

- 2 succesverhalen in Zwolle: Assendorp, Zwolle Zuid (Dieze gaat ook goed)
- Onderzoeken waarom iets in een bepaalde wijk wel werkt en ergens anders niet. Wat kunnen we daarvan leren?
- Er moet een hittegezant komen.

GROEP 2 heeft zich gebogen over de vraag:

Hoe creëer je community's?

Deelnemers:

Annemiek Wiegman (gemeente Zwolle/CC), **Igor ter Halle** (Windesheim), **Cor de Koning** (Cibap), **Jacqueline Stil** (Omroep Zwolle).

Titel:

Bestendige community's

Omschrijf het probleem of knelpunt

- Vrijwilligers/betaalde krachten
- Diversiteit groepen
- Fysieke plekken in wijk van bewoners

Wat is het doel?

Hoe creëer je bestendige community's en hoe help je ze verder groeien?

- Inclusief
- Onderling verbonden
- Potentie expertise in de wijken
- Fysiek

Welke onderzoeksvragen zijn er?

- Hoe kun je groepen verbinden?
- Hoe kun je Platform Duurzaam Zwolle versterken?
- Hebben we fysieke plekken nodig. En hoe?

Wie zijn de deelnemers en welke partners moeten hierbij aansluiten

- Onderwijs
- Buurtinitiatieven
- Ondernemers/zorg in de wijk
- Team Klimaat Actief
- Wijkregisseurs
- Climate Campus

Aanzet tot een aanpak

Stappen

- Bijeenkomst Platform Duurzaam Zwolle
- Wijkinitiatieven & behoeftes
- Onderwijs (lessons learned)
- Opbrengst:
 - Prototypen/modellen/concepten
 - Inventarisatie wensen
- Vervolg

Hoeveel tijd/capaciteit/budget heb je hiervoor nodig

- Locatie
- Catering
- Organisatie
- Regie op opbrengst
- Afhankelijk van wie gaat trekken

Waar sta je over 6 maanden?

- Bijeenkomst

Waar sta je over een jaar?

- Duidelijker vervolg

Waar sta je over 2 à 3 jaar?

- Wijkcampussen
- Relatie met bedrijven community's.

Vervolg na bijeenkomst

- In januari is er als eerste stap een gesprek geweest met Platform Duurzaam Zwolle, met als resultaat dat zij de spreekbuis en belanghebbende partij voor dit initiatief willen zijn.
- Doel van het initiatief is het inventariseren en breed beschikbaar maken welke goede methoden en initiatieven er zijn om bestendige community's te bouwen.
- Besloten is ook om deze kennisvraag in te bedden in het minortraject SDG-Lab van Hogeschool Windesheim onder leiding van Igor ter Halle.
- Studenten kunnen dan de good practices in bewonersinitiatieven verkennen en verzamelen en ook testen wat goed werkt en minder goed in een fieldlab-situatie. Doel is om vervolgens een kennisuitwisseling op gang te brengen hierover.
- Ook kunnen de goede methodes en voorbeelden een toolbox vormen voor de groencoaches in oprichting.
- Er is nu sprake van een vervolgbijeenkomst om te achterhalen of Cibap (Social Design) en de Zwolse Omroep hierbij kunnen aanhaken en hoe dan. En of er nog andere partijen zijn waarvan het goed zou zijn dat ze aanhaken.